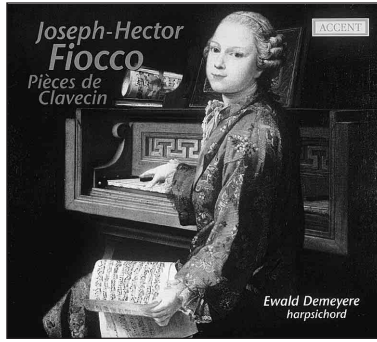

CD's

NIEMAND is sant in eigen land, maar onze eigenste toondichters worden – wellicht vanwege een chronisch gebrek aan nationale trots – hoogst zelden geprezen. Dit wrede lot treft ook Joseph-Hector Fiocco, een voortreffelijke musicus uit de pruijkentijd. Vader Pietro trok in 1682 van Venetië naar Brussel, waar hij het schopte tot dirigent van de hofkapel en van de Zavelkerk. Die taken gingen later over naar een van de zonen, Jean-Joseph.

Joseph-Hector koos net als zijn halfbroer het muzikale pad. Hij speelde een tijd viool in de hertogelijke kapel en aanvaardde omstreeks 1731 een betrekking aan de Antwerpse hoofdkerk. Hij moest er meteen alles geven, want zijn ambt omvatte zowel het leiden van het koor als het onderwijs aan de koorknappen én het componeren van religieus werk. Na zes jaar hield hij het in Antwerpen voor bekeken en keerde terug naar Brussel, waar hij aan de Sinte-Goedele dezelfde positie aangeboden kreeg. Helaas stierf hij er vier jaar later, amper 38 jaar oud.

En nu heeft de jonge clavicinist Ewald Demeyere een schitterende dubbel-cd uit met Fiocco's clavecimbelwerk. In tegenspraak met de titel, *Pièces de clavecin. Oeuvre premier*, is er nooit een tweede bundel gekomen. Maar wat we hebben, loont de moeite. We ontdekken twee suites, telkens van twaalf meestal korte nummers. Daarin primeert de Franse stijl à la Couperin, al laat Fiocco ook horen dat hij weet wat er in Italië in de smaak viel. Zo eindigt de eerste suite met een Italiaanse excursie, misschien een eerbetoon aan zijn vader. De tweede suite bevat dan weer een aantal Europese dansen als allemande, gigue, sarabande of gavotte. Maar over het algemeen dus is bij Fiocco een typisch Franse smaak te vinden, licht en hoofs van toon, helemaal passend bij het verfijnde tijdsbeeld van het Ancien Régime op z'n best. Laten we met Jacques Brel maar stellen dat Brussel toen nog een bruisende stad was!

Als toegift biedt Ewald Demeyere op beide cd's telkens twee nummers van de wat jongere Franse componist Claude-Bénigne Balbastre, een leerling van Jean-Philippe Rameau. Balbastre was een puik improvisator en zou de hoogste posten bekleden: organist aan de Notre-Dame te Parijs, muziekleraar van Marie-Antoinette en organist van de Chapelle Royale. Hij toont zich in de opgenomen composities perfect thuis in de Franse én Italiaanse stijl.

Fiocco's clavecimbelmuziek in de versie van Ewald Demeyere is lichtvoetig, elegant en virtuoos, maar nooit oppervlakkig. Dit is werk van een knap vakman die thuis was in diverse stijlen en zich ontpopte als een zeer veelzijdig componist. En die we met gepaste fierheid mogen aanprijzen. Zijn werk verdient alleszins meer bekendheid. (JC)

Joseph-Hector Fiocco, *Pièces de clavecin. Oeuvre premier*, door Ewald Demeyere [overigens op een prachtige clavecimbel, een kopie van een Hemsch uit 1736], dubbele cd, DDD, ACC 24176 (R02), 40,85 euro.

HALFWEG de zeventiende eeuw zag de nog altijd veel te weinig bekende Beierse componist Rupert Ignaz Mayr het levenslicht, een tijdgenoot dus van de grote Buxtehude, Corelli en Purcell. Mayr's loopbaan werd getekend door de Habsburgse successieperikelen, maar toch raakte hij in dienst bij de prins-bisschop van Freising en verbleef hij gedurende twintig jaar aan het hof van keurvorst Max Emmanuel te München.

Altijd al was het Zuid-Duitse Beieren een prima uitkijkpost voor wat zich Italië afspeelde en Mayr is van deze ingesteldheid een perfect voorbeeld, zo blijkt deze cd. De man was hoogst productief en schreef ook nog veel instrumentale muziek en zogeheten *considerationes*, een soort geestelijke operettes waarmee de jezuïeten graag uitpaktten. Dat zijn muzikale traktaten met aria's en dialogen in het Latijn. Uiteraard heeft dat soort pedagogische theater zijn beperkingen, maar Mayr slaagt er als gedegen vakman toch in dynamiek en gevoel te leggen in zijn muziek.

Bijzonder mooi vonden we de *Formula votiva sodalium*, een prachtig beloftelied voor een mariaal genootschap. Een korte instrumentale inleiding (vierstemmig met basso continuo) scheidt een bloedernstige sfeer die deze gelofte onderstreept. En dan horen wij een hemelse sopraanstem die een prachtig motet ten gehore brengt. Mayr zorgt heel nadrukkelijk dat de belangrijkste woorden van de 'eefformule' ondanks alle versieringen perfect verstaanbaar blijven. Een techniek die er op wijst dat hij goed op de hoogte was van de uit Italië afkomstige *stile nuovo* die de muziek in dienst van een gevoelvolle tekstvoordracht bracht. (JC)

Rupert Ignaz Mayr, *Musica sacra*, door Ulrike Hofbauer (sopraan), Matthias Lucht (altus), Daniel Johansen (tenor) en Dominik Wörner (bas), met de Neue Hofkapelle München onder de leiding van Christoph Hammer, ORF Editon Alte Musik (distributie CODA), SACD 477, 21,20 euro.

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

EEN WERELD ZONDER GEWELD

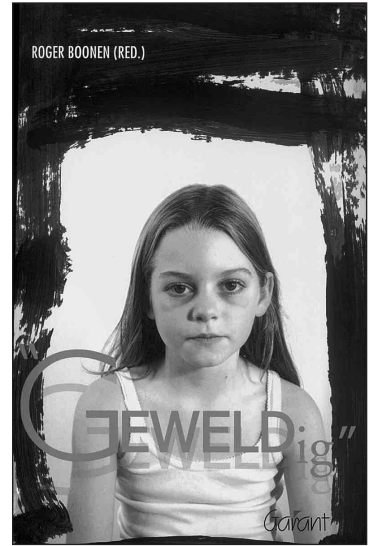
DE MEDIA overstelpen ons met zinloos en ander geweld. Ook onze jongeren krijgen dit dagelijks voorgeschoteld, al dan niet in een virtuele wereld. Een poos geleden was dit de aanleiding van een congres *GEWELDig*.

Het bijbehorende congresboek biedt ons een neerslag van de bijdragen op dit congres. Een rijke bundeling van allerhande vormen van geweld die vroeger en nu de mensheid tekenen. Enkele voorbeelden? Politie, een partner in de aanpak van geweld op school. De belevingswereld van een echtscheidingskind. Omgaan met agressief gedrag.

Vijftig werkwinkels krijgen in dit boek enkele bladzijden en geven ons inzicht in verschillende vormen van geweld, maar reiken ook tips aan om er mee om te gaan. Aandacht voor geweld op school is goed vertegenwoordigd, maar ook het thuisfront komt in vele facetten aan bod. Bijvoorbeeld het omgaan met verschillen tussen pleegkinderen, de vicieuze cirkel van intrafamiliaal geweld doorbreken en opvoeden tot geweldloze weerbaarheid. Een rijke bundeling die ons inzicht verschaft in het geweld in onze samenleving.

Leest u ook in dit nummer op bladzijde 12 ons artikel over hoe omgaan met geweld in de opvoeding van kinderen. (TH)

Boonen Roger (red.), *GEWELDig. Congresboek*, Garant, Antwerpen, 2006, 266 blz., 24,90 euro, ISBN 978 90 441 1964 0.

CHRISTUS VOLGENS ROWAN WILLIAMS

ROWAN Williams (zie ook bladzijde 13 in dit nummer) mag dan wel de geestelijke leider zijn van de anglicanen wereldwijd, de man is ook bijzonder goed thuis in de oosterse spiritualiteit. In het verleden publiceerde hij aldus een zeer leesbaar boek over de woestijnvaders. Het nieuwste van zijn hand dat in Nederlandse vertaling voorligt, is een commentaar bij vier zogeheten Christusiconen. De teksten, veeleer diepzinnige meditatie, ontstonden al in 2002, toen Williams in Glastonbury en Londen een aantal predikaties moest verzorgen.

De aartsbisschop van Canterbury probeert eerst het wezen van de iconen te vatten. Door naar een iconen te kijken, besef je dat je in Gods aanwezigheid vertoeft. Hij selecteert vervolgens vier, in de oosterse wereld belangrijke iconen: de gedaanteverandering, de verrijzenis, de gastvrijheid van Abraham en de Christus Pantocrator. Het zijn veelvuldig gereproduceerde afbeeldingen, die ook onder westerse christenen een zekere faam genieten. Telkens probeert Williams de diepere betekenis van de afbeelding te doorgronden. De Bijbel is nooit ver weg. De door de uitgeverij geselecteerde iconen blijken van de hand van de Vlaamse iconograaf Joris Van Ael.

Een wezenlijke vraag waarmee Williams worstelt, is of je God kan en mag afbeelden. Voor een anglicaan, die zich bevindt op de breuklijn tussen het katholicisme en de Reformatie, is dat inderdaad een belangrijke vraag. Opvallend is dat de aartsbisschop van Canterbury het antwoord zoekt in het Oosten. Een teken van waarachtige oecumene? (EDS)

Rowan Williams, *Waar het licht woont. Bidden met Christusiconen*, Kok/Altiora, Kampen/Averbode, 2007, 86 blz., 14,95 euro, ISBN 978 90 317 2521 2.

IRRITEREND AMERIKA

REEDS vanaf hun ontstaan (met de Amerikaanse Revolutie van 1776) vormen de Verenigde Staten het land bij uitstek dat de Europeanen mateloos fascineert en irriteert. Dat het fascineert, is duidelijk. Miljoenen Europeanen zochten soelaas over de Grote Plas en de Amerikaanse cultuur werd trendsetend voor het hele Westen. Tegelijk irriteert het land hen als ware het een beter begunstigd jonger en brutaal broertje.

Beknopt en taalvaardig wijdt de Nederlandse historicus Jan van Oudheusden de lezer in de Amerikaanse geschiedenis in. Grote mythen (zoals de cowboys) worden doorprikt. Schrijver verliest zich niet in details, maar heeft oog voor de grote trends en de achtergronden. Een van de vragen die hij wil beantwoorden is waarom de oorspronkelijke staat van vrije boeren en ambachtslui zich wist om te bouwen tot een economische en militaire wereldmacht. Dat is immers maar iets van de voorbije honderd jaar.

De historicus heeft, in dit al bij al korte boek, toch veel aandacht voor recente fenomenen. Net zoals velen beoordeelt Van Oudheusden de aflopende ambtsperiode van president George W. Bush negatief. Niet enkel vanwege de oorlog met Irak, maar ook wegens Bush' onvermogen moeilijkheden (zoals de gevolgen van de orkaan Katrina) aan te pakken. (EDS)

Jan van Oudheusden, *De Amerikaanse geschiedenis in een notendop*, Bert Bakker, Amsterdam, 2008, 180 blz., 12,50 euro, ISBN 978 90 351 3237 5.

